

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 9 mars 1920 kl. 4 e. m.

*Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 4,
i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.
Maj:t angående åstadkommande av lagstiftning till skydd
i vissa avseenden för torpare och mindre arrendatorer.*

I en inom andra kammaren väckt och till dess fjärde tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 278, har herr Sjöblom hemställt, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning för åstadkommande av en för hela landet gällande lagstiftning i syfte att trygga torpares och mindre arrendatorers rätt till drägliga villkor och förhindra den ödeläggelse av torplägenheter, som till oersättlig skada för landet ägt rum de senare åren, samt att om möjligt till nästa riksdag inkomma med förslag i ärendet.»

I fråga om motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet instämmer för sin del i de önskemål om tryggare rätt för torpare och mindre arrendatorer, som motionären i själva sitt slutyrkande framställer. Däremot kan utskottet icke odelat godkänna de medel, som i motionen föreslås för att nå dessa mål. Såsom motionären själv påpekar, har emellertid denna fråga av regeringen redan överlämnats till utredning. Den 10 januari 1919 tillsattes av Kungl. Maj:t den s. k. jordkommissionen, som bl. a. fått i uppdrag att verkställa utredning rörande dels i vad mån lagen om nyttjanderätt till fast egendom den 14 juni 1907 kunde jämkas i syfte att bereda bolagsarrendatorer, torpare och deras vederlikar en mera tryggad ställning, dels ock huruvida och i vad mån tvångsavlösning av jord för tillgodoseende av jordbruksändamål utöver vad för närvarande vore stadgat borde på lagstiftningens väg genomföras.

Ett resultat av jordkommissionens verksamhet förelåg redan vid 1919

års lagtima riksdag i Kungl. Maj:ts proposition nr 385 med förslag till lag om rätt i vissa fall för nyttjanderättsinnehavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område. Detta förslag bifölls med vissa ändringar av andra kammaren, men avslogs av första kammaren. Vid innevarande riksdag föreligger ånyo kungl. proposition i ämnet. Vidare har jordkommissionen i januari detta år till justitiedepartementet inlämnat förslag till lag om förlängning av vissa arrendeavtal. Detta förslag, som för närvarande är under behandling inom departementet, avser att under tiden som kommissionens mera omfattande utredning i frågan pågår söka hindra, att utarrenderade bruksenheter, å vilka en blivande social arrendelagstiftning eller friköpningslagstiftning kan antagas komma att vinna tillämpning, i större omfattning vid nuvarande arrendens upphörande av sina ägare under de närmaste åren indragas.

Då den av motionären väckta frågan sålunda redan är under utredning av jordkommissionen, och då kommissionens arbete hittills fortgått med erkännansvärd raskhet, synes ingen anledning föreligga att genom en riksdagsskrivelse söka påskynda frågans lösning.

Utskottet får alltså hemställa,

att föreliggande motion, nr 278, icke må till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 mars 1920.

Å utskottets vägnar:

OSCAR CARLSTRÖM.

Närvarande: herrar Carlström, Karlsson i Stockholm, Sjölander*, Sundling, Karlsson i Vätö, Svensson i Långelanda, Johansson i Hässlås, Hansson i Rättvik, Bergström i Bäckland* och Månsson i Backa.

*Ej närvarande vid utlåtandets justering.